Porto opłacone ryczałtem

Ч. 21 (456). Неділя, дня 20. травня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25. с

Редактор приймає щодня від год' 1½—2½.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ЗАНЕДБАНА СПРАВА.

В цій статті хочу звернути увагу наших міродайних чинників і всіх тих, що мають до діла з освітною працею, на оден великий недогляд в нашій національно-освідомлюючій роботі, який поповнюємо від самого початку наших визвольних змагань. Занедбання цеї справи принесло нам і дальше приносить досить великі шкоди в нашому національному стані посідання. Воно теж причинилося головно до улекшення винародовлювання і затрати національної свідомости в сотках тисяч, або й більше Українців, тут на галицькому загумінку, а думаю, що також і на території Холмщини і Підляша. Хочу іменно порушити справу т. зв. **Українців-римокатолинів.**

На початок дещо із статистики. Беручи дані статистичні з 1910 р., бо ці є більш зближені до правди, ніж польська „статистика“ з 1921 р. на 5.337,000 загалу населення Галичини було 3.291.000 греко-католиків, себто 62%; 1.334.000 римокатоликів себто 25% загалу населення і 13% інших (Жидів і Німців). Спитаймо тепер, скільки з цих 25% говорять дома українською мовою. Очевидно що в урядовій статистиці, вони майже всі записані в рубриці Поляків, бо й за австрійських часів статистику переводили майже виключно польські урядовці. Хто одначе хоч трохи обзнайомлений з галицькими обставинами, знає, що ледви чи для половини із цих 25% римокатоликів розговірною мовою є польська. Її уживають хиба лише по містах урядовці, ремісники, торговці і тим подібний напливовий елемент. По селах одначе величезна більшість римокатоликів послугується українською мовою.

Проф. др. Ст. Рудницький начислює Українців-римокатоликів 587.000, але це число, думаю, є занадто скромне, якщо брати не це, хто до якої народности себе зачисляє, але яка є його розговірна мова.

Хоча в нас, в ряди-годи згадується в пресі про Українців латинського обряду, а навіть часом для заокруглення числа зараховується їх до Українців, то майже нічо в тім напрямі не робиться — і то від самого початку наших визвольних змагань, щоби вони, ці римокатолики, що говорять українською мовою, й самі також почувалися Українцями. Ми з якоюсь незрозумілою байдужністю приглядаємось, як польські ксьондзи всіма силами вмовляють в них, що вони родовиті Поляки. І ксьондзи в значній мірі діпняли свого. Наша байдужність і робота польських ксьондзів і всяких інших „działaczy“ без огляду на їх партійну приналежність, довели до цього, що великий процент римокатоликів, для котрих розговірною мовою є українська — почувається дійсно Поляками і зачинає вживати польської мови, а решта під оглядом національним є або нездеклярована, або в кращім випадку уважає себе Українцями.

У нас мимо теоретичних заяв про „латинників Українців“, в практиці панує якийсь дивний середньовічний погляд, де ще й тепер утотожнюється національність з обрядом. Замісць на кождому кроці освідомлювати і толкувати, що римокатолик не мусить бути Поляком, що Італійці, Мадяри, Чехи і богато Німців і тд. також римокатолики, а мимо того Поляками не є, то в нас великодушно віддається цих людий на жир пляновому винародовленню. Наслідок того такий, що на нашій території по кількадесяти роках такої „роботи“ можуть по галицьких селах ґрасувати всякі „Stronnictwa Chłopskie“, „Piasty“ іт. р. „Zjednoczenie Ludu“, обчислені передовсім на ловлю душ українських римокатоликів. Треба вже нам раз усвідомити собі, які необчислимі шкоди з цього виникли і яка небезпека грозить на будуче нашому національному станови посідання, і негайно взятись до ратування, що можна врятувати. Бо коли так дальше піде, то за яких кілька літ, ми опинимось тут в меншости, до чого ситематично і послідовно зміряють наші сусіди.

Якже братись до ратування загрожених позицій? Треба признати, що в теперішних обставинах не така то вже й легка справа. Одначе ще й тепер і серед таких обставин зможемо успішно оборонити загрожені позиції, як-що **проти зорґанізованого систематичного наступу будемо протиставити доцільний і до подробиць обдуманий плян нашої оборони.** В тій справі повинні забрати голос в пресі освітні діячі і ті, що знають обставини на місцях.

Від себе подам таку гадку. Знаю з досвіду, що по селах, де побіч себе жиють греко-кат. і римокатолики, ці послідні мимо того, що нераз мають і читальні TSL і ріжні „Kółka młodzieży“, дуже радо заходять до читалень „Просвіти“, а навіть беруть участь в аматорських кружках, приходять на відчити, проби хору і т. п. Чому воно так діється? Бо це для них є своє, рідне, їх притягає краса нашої пісні, побуту і взагалі висший рівень нашої людової культури а передовсім **спільність мови і спільність клясових селянських інтересів.** Треба лише нашим культурним робітникам, священикам, кооператорам, студентам, а передовсім нашим інтеліґентним селянам, котрі найблизче стоять до своїх братів-римокатоликів, систематично подбати про це, щоби це природне тяготіння до свого рідного не зменшувалось, але навпаки, постійно росло. Треба на них впливати відповідним освідомлюванням, відчитами, то що. Треба оборотніщих і свідоміщих з них втягати до виділів читалень, кооператив і взагалі на кождім кроці зазначувати, що ріжниця обрядів не грає жадної ролі в приналежности до якоїсь нації. Богато можнаб тут також зробити підчас передвиборчої аґітації; замісць зводити завзяті партійні і особисті порахунки, чи не краще булоб між іншим і на отсей саме момент положити натиск і цим робом допомогти Українцям-римокатоликам до скристалізування своєї національної свідомости. — *Пасіка Микола.*

Православна аґітація на Лемківщині.

Польська преса бє у дзвін трівоги по причині що-раз то більшого поширювання православія на Лемківщині, а зокрема Illus. Kurjer Codz. грімким голосом домагається, щоби польська суспільність і польський уряд заняли якесь становище супроти тої грізної появи, бо мовляв, „pod Kraków dochodzą zagony prawosławia!“ Не наше це діло журитись тим, о скільки поширюванне православія серед нашого населення дійсно загрожує навіть аж польському католицизмові, не від річи одначе буде, наколи схочемо призадуматись над тим, яке значіннє може мати нагальний зріст православія серед нашого населення для нашої народньої справи і які консеквенції треба з того руху витягнути.

Перш усього вкажу на цей може не всім відомий факт, що пропаґанда теперішнього, тзв. варшавського православія серед нашого населення, це ніщо инше як пропаґанда обрусіння, отже тим самим річ для нашої народньої справи безумовно шкідна. У подробицях не можу тут ізза недостачі місця цього свого твердження засувати. Зробиться це мабуть у недовзі. Покищо мушу цей факт підчеркнути і усім тим звернути на нього увагу, яким добро нашої народньої справи справді лежить на серці. Одначе є ще і инша причина, яка усякого повинна спинювати від вношення у наш народ віроісповідного роздору. Відома це річ, що безпосереднім наслідком якого-не-будь розєднання в нашому народі є завсіди ослаблення нашої національної сили, а поміж усіми моментами, які у нутрі нашого народа можуть і мусять спричинювати розєдинення нації і разпрю, моменти віроісповідні відгравають найбільшу ролю. А що саме тепер, у добі нашого поневолення, нам усяке ослаблювання нашої національної сили не тільки не може бути річю байдужною, але навпаки мусить вважатись найбільшим національним нещастям, — тому й спори серед народа на тлі релігійному вважатися мусить особливо під сю пору роботою злочинною.

Впрочім не слід забувати і на це, що все церковне майно включно з мешканням пароха, з будинками та приходським полем є власністю кат. фонду релігійного, отже в разі, наколиб якесь село перейшло на православіє, то селяне будуть мусіли самі подбати про вивінування свого нового пароха і про двигнення нової православної церкви. Натомісць дотеперішнє вивінування кат. церкви остане і далі її власністю, а наколиб нестало греко-кат. вірних, то не вважаючи на це, все дотеперішнє майно церковне остане при кат. церкві, а православний священик не дістане з того нічого. Инакше кажучи, в разі масового переходу Українців на православіє, мусілиби Українці самі подбати про свою православну церкву і свого православного пароха; уряд польський у міжчасі усі недвижимости церковні переписавби на римо-католицьку церкву а управу їх віддавби у руки римо-кат. священства, яке, маючи такі знамениті точки опертя, як будинки церковні, приходські і поля, моглоби в разі чого вести дуже успішну акцію вже не у напрямі латинщення нашої грк-кат. церкви, бо її вже не булоби, — лише у напрямі винародовлювання українського населення. Можна приняти як річ певну, що по якомусь часі розпочаласьби офензива польського уряду проти православія, а наколиб православіє на просторі колишньої Галичини впало (а до того в причин матеріяльних мусілоби прийти!) і народ схотівби вернути до теперішньої віри, то воно булоби вже запізно, бо парохії булоби вже обсаджені римо-католицькими священиками. Кінець кінців, ціла справа скінчилабися так, що по пару літах боротьби селяни сталиби переходити на латинське, бож прецінь без церкви остати не схотілиби, а клир латинський, себто польський, ішовби населенню на вустріч, лиш щоби народа не відстрашувати і приєднати його для римо-католицької церкви.

Тою дорогою доробимось отже хіба лиш златинщення нашої Церкви, якої майно, представляюче тепер будь-що-будь величезну вартість, пропалоби для нашого народа, та кінцевого ослаблення народа на полі національному і політичному, чого нехибним наслідком у не так дуже далекій перспективі булоби ніщо инше, як винародовленнє нашого народа у хосен польскости, як це впрочім сталось уже з багатьома місцевостями при помочі латинських костелів, каплиць і тощо.

Ми цей рух антикатолицький у себе бачимо і побіжно розумуючи, ми готові його брати на рахунок православної аґітації. Як воно в дійсности є, годі напевно знати. На всякий випадок не так легко зорієнтуватись, хто дає почин до того руху, хто ним кермує і хто веде його бухгальтерію. Чимало появ в теперішности у злуці з певними методами з недалекої минувшини вказує одначе на це, що ініціятиву до того руху дають не кермуючі православні круги, лише хто инший, нашій нації не дуже то прихильний.

Малокритичні, а радше безкритичні селяни Богом забутої Лемківщини не здають собі навіть справи з цього, куди ця ціла робота веде і який її буде оконечний вислід. Вони у найліпшій вірі борснять свого „православія“, не думаючи навіть про те, що саме ця їх „самочинна“ оборона „віри батьків“ у не дуже далекій майбутности доведе до її знищення. І у цьому саме лежить траґедія Лемківщини. Вона маниться, що боронить своєї народньої Церкви, а у дійсности вона несвідомо промощує дорогу до її поваленя, а у дальшій черзі і до запропащення своєї народности.

(Кінець буде).

Роман Гамчикевич.

Боротьба з чахоткою.

Лікарська наука у невпиннім змаганню допомогти недужим а забезпечити здорових від усяких недуг, доходить до подиву гідних вислідів. Цілі роки життя посвячує у затишній лікарській лябораторії (робітні) такий дослідник, заки передасть новий якийсь лік людству.

Підшукуючи засобів охорони перед недугами, звернено в останніх літах увагу на охоронні щіплення, яка то справа, з огляду на своє незвичайно важне суспільне значінє, є нині одною з чолових завдань сучасної епідеміольоґії (наука о заразливих недугах).

Проти ріжних недуг введено вже охоронні щіплення; одним із найстарших є щіплення проти віспи. Віспа стокількадесять років тому винищувала тисячками населення Европи, майже кождий носив її печать на лици, так що дитину, яка не перебула віспи, не вважано ще за певно належачу до родини.

Тільки проти одного із найгрізнійших ворогів людства — чахотки (сухіт, туберкульози) є ще наука майже безсильна.

Длятого бажавби я в приступний і зрозумілий спосіб представити спроби боротьби із цею страшною недугою, про що я зачерпнув відомість із найновійших лікарських часописів, котрі є ширшому загалови або неприступні або мало зрозумілі.

Чахотка дуже скоро поширюється, особливо неімовірно в повоєнних роках. — Недавно подало „Діло“ статистику смертности у Львові, з якої виходить, що найбільший відсоток смертности виказує якраз українське населення міста Львова. А найбільше людий гине від чахотки.

І по наших селах вже щораз частійше зявляєсь цей грізний гість. Причини: загальне зубожіння, вслід за тим недостаточне відживлюваннє (а коли наш селянин добре відживлювався?), невідповідні мешкання, без світла і повітря, брак знання найзвичайнійших правил гіґієни і тд. і тд.

У боротьбі з чахоткою, як я згадав вже, наука була до тепер майже безсильна. Найбільшу надію і вагу покладано на лікуваннє дієтетично-кліматичне т. є. форсовне відживлюваннє та здорове гірське повітре і сонце. Від 45 років — часу відкриття бациля туберкульози — не маємо ще ніякого певного ліку, який лічивби радикально чахотку у всіх її проявах та стадіях. Почали отже лікарі продумувати, як знайти спосіб, щоб запобігти хоч самому поширюванню еї, — зараженню чахоткою. І останні роки принесли винахід, який хто зна, чи не є початком нової ери у боротьбі з чахоткою.

Певно, що кількалітні висліди не уповажнюють до занадто великої надії, бо на це треба ще довшого часу проб, та всеж і це, що осягнено, дає надію, що наука увійшла на властиву дорогу.

В чім отже річ?

Лікарі, які цей новий спосіб щіплення проти чахотки подають, оперлись на теорії німецького лікаря Берінґа, який твердив, що чахотка легенів повстає дорогою зараження через кормовий знаряд. Він казав, що зараження знаряду травлення бацилями туберкулічними наступає у дуже вчасній добі життя. Звідси мандруючи дорогою ріжних залоз дістаються туберкулічні бацилі до легенів і там викликують чахотку. Справа цеї мандрівки туберкулічних бацилів є дуже складна і тому незнаючим точно будови людського тіла, як зовсім незрозумілу, близче не описую.

Спираючись на цій теорії Берінґа трох французьких лікарів поставило за ціль своїх дослідів винайти спосіб, якийби зараження саме цею дорогою (проводом кормовим) чинив неможливим. Шіснадцять років тревали проби, наперед на звірятах, при помочі туберкулічних бацилів ріжного походження, врешті вислід довголітньої праці віддано у формі щіплянки до прилюдного ужитку. Чимжеж є ці щіплянки?

Вона є годівлею бацилів туберкулічних, так штучно спрепарованих, що затратили цілковито свою трійливість для людського орґанізму. Задержали одначе одно найцінніще свійство, а іменно змогу витворювати в людськім тілі відпорність проти злосливих, трійливих бацилів туберкульози, котрі можуть дістатись до орґанізму. І ця відпорність треває так довго, доки ця щіплянка ділає в орґанізмі, це є около року, опісля має бути ще повторена. Щіплянка приходить в маленьких фляшинках, яких три вистарчає для защіплення одної дитини.

З ріжних причин щіплянка мусить бути все свіжо робленою і тому треба її замовляти листовно або телеґрафічно, коли зближується день родів. **Довше як 10 днів переховувати не вільно.** Вона може бути ужита **тільки у новородків і то тільки в перших 10-ти днях по уродженню.**

А саме подаєсь цей плян (на кожний раз одну фляшку) з дрібкою молока на ложочці 3-го, 5-го, 7-го дня по уродженню, або 4-го, 6-го, 8-го дня, або 5-го, 7-го, 9-го дня.

Уживання цеї щіплянки не викликує ніяких наслідків у новородка. Не вільно одначе подавати цеї щіплянки новородкам дуже слабосилим з жовтачкою, бо звичайно смерть дитини з інших причин моглаб рідня приписувати ужиттю щіплянки. Супроти нешкідливости щіплянки вказане є щіпити навіть і діти здорових родичів, з огляду на можливість випадкового зараження. Щіплення це вказане є повторити з кінцем другого і третього року життя, коли дитина через співжиття з хорими на чахотку є особливо наражена на небезпеку зарази. Таке поновне щіплення збільшує та продовжує відпорність.

Декілька слів еще про дотеперішні висліди цеї методи. Від липня 1924 року 27 держав почало вироблювати і уживати цю щіплянку у себе. У Франції до лютого 1927 року защіплено 43 тисячів новородків. З цього числа було під стислою контролею лікарською 21 тисяч дітей. Статистика виказала, що зі щіплених дітей померло на туберкульозу 1% а у нещіплених, а живучих в цих самих умовах, що щіплені, померло 24%. Отже висліди дуже заохочуючі. З инших держав нема еще поданих вислідів статистичних. У Франції плянується введеня обовязкового щіплення подібно, як проти віспи. Щіплянка носить назви **„Щіплянка Calmette — Guerina (BCG.).** Вироблюють її у Варшаві, ціна 7 золотих. (**Адреса:** Państwowy Zakład Higieny. Warszawa ul. Chocimska 24).

Хтоб хотів користати із цього короткого звідомлення, та защіпити новородка, повинен це зробити на кожний спосіб в порозумінню зі своїм домашним лікарем.

Др. Степан Дмоховський.

Дописи.

Турка н/С. (Кооперативна нарада). В дні 5/4 ц. р. відбулася в Турці перша кооперативна нарада, в якій взяло участь 36 відпоручників 18 українських кооператив турчанського повіта — між ними 4 священиків, 1 учитель і 31 селян. Нараді проводив Др. Мирон Кондрат яко голова комітету Орґанізації Кооператив і філіяльної Ради „Сільського Господаря“ в Турці. Після рефератів М. Берези, А. Горечка і Кузьмина на тему значіння кооперативної орґанізації і теперішного стану турчанських кооператив, вивязалася річева дискусія, в якій забирали голос М. Сонич з Волчого, о. Ст. Козбур з Ясінки масьової, Н. Петрущак з Волосянки великої, о. І. Криса з Ісаїв і Й. Чуловський з Явори. На внесок о. Козбура ухвалено уладити 6-тижневний кооперативний курс в Турці для вишколення склепарів. По двогодинній нараді, в часі якої основно обговорено потреби і недомагання наших кооператив, замкнув єї Др Кондрат дякуючи присутним за численну участь і за поважний хід анкети. Є повна надія, що турчанський повіт зрівняється вкоротці під кооперативним оглядом з другими. Щасть Боже!

Узінь, пов. Станиславів. Наше село має 200 українських родин, а польських 45. Наш війт є Поляком і дуже розгулявся. По виборах скликав громадську раду і сказав підписати поздоровленнє Пілсудському. А замісць поздоровлення вийшла декларація на польську школу. Проти цеї декларації боролася наша громада два роки і аж тепер впала жертвою хитрощів. От прийшла до нас якась сіль як запомога. Її не роздалося усім разом, але сказано одному приходити раз, другому другий раз, а все те на те, щоб скористати більше підписів на декларації. Перед виборами наші „опікуни“ манили нас мукою для powodzian. Хто не кине голосу „єдинки“, той мусить заплатити 10 зл. за муку. Просимо наших послів, щоб вглянули в нашу господарку громадську і шкільну.

Віжомля, пов. Яворів. На кількох польських представленнях, які відбувалися в салі читальні „Просвіти“, були присутні і наші люди, а головно молодіж. Декотрі хлопці, як М. Качмар і інші, постановили дати українське представлення, мовляв, нехай наші люде дадуть і своїм дещо заробити. Вже осінню мин. року відіграла наша молодіж пєсу п. н. „За сиротою Бог з калитою“. Помагав хлопцям коваль-селянин п. Іван Турко, працівник на народній ниві в Новосілках. Не жалуючи часу і труду, приходить він вечерами до Віжомлі і тут приготовляє молодих акторів до аматорських вистав. Під його проводом улаштовано в нас вже 2 представлення, а тепер приготовляється трете. Стараннєм місцевого дяка Михайла Шалавила і свідомого селянина Івана Мусяковича, в порозумінню з парохом о. Винницьким, заложено в селі мішаний хор (поки-що лишень церковний). Хор провадить діріґент п. Терентій Осадчий, еміґрант з придніпр. України. Від якогось часу мешкає п. Осадчий в Судовій Вишні, звідки 3—4 рази тижнево приїздить до Віжомлі. Привозять і відвозять його розумніщі господарі. В свята Великодні співав наш хор першу Службу Божу — а співав прегарно — люди були дуже вдоволені, бо-ж це перший хор в селі. П. діріґент учить рівночасно дяка М. Шалавила діріґентури, щоб тепер заложений хор мав свого постійного діріґента. П. Шалавило поступи в науці робить великі і є надія, що за місяць-два стане сам діріґувати. П. діріґентові за його тяжку, а для нас так потрібну працю платимо як можемо: трохи дають люди, трохи кооператива, решту читальня і т. п. Все булоб добре, коби не колоди, кидані таки нашими людьми. Є такі людці, котрі намагаються той хор розбити. На щастя, заходи їх не відносять найменших успіхів. — Ви, хлопці і дівчата, женіть від себе злих духів, котрі хотять вас завернути з доброї дороги! Горніться до читальні, улаштовуйте представлення, співайте гарні українські пісні, читайте книжки, а село наше відродиться і стане взірцем, гідним наслідування.

Дубрівка руська, пов. Сянік. В нашім селі вже по-раз другий відбулися вибори до ради громадської. Як перший, так і другий раз ішли проти себе два табори: з одної сторони свідомі громадяни, котрим на серци лежить добро громади та цілого українського народу — з другої сторони гурток темних духів москвофільських, котрі за проводира мають Поляка-стапіньчика, котрий нераз вже переспався в придорожнім рові та не в однім місци поорав нам дорогу своїм носом. При перших виборах до того гуртка пристав був оден наш чоловік, і то свідомий, родом з Рогатинщини. Зробив він це з якихсь особистих причин, але коли побачив, до чого та кумпанія зміряє, при других виборах тойже Петро Підсосний пійшов з нами і вложив зі своєї сторони богато праці, щоби вибори вийшли як найкраще для нас. За се єму дяка, що поборов в собі амбіцію і народню справу поклав висше своєї особистої. І вибори для нас випали дуже гарно, помимо сего, що в першім колі знайшовся хрунь, котрий продав свій голос, вичеркаючи двох поважних наших господарів, а на їх місце взяв двох поляків і одного жида. Єго голос був рішаючий, бо перше коло мало всього одинайцять голосів. Для нас се нічо, бо ми і так здобули три кола цілковито, але тебе, хруню, громада проклине як Юду Іскаріота та паршиву вівцю і своїм дітям будемо переказувати, що ти нас продав за миску сочевиці. Начальником громади вибрано майже всіми голосами п. Василя Подубинського, молодого чоловіка, бувшого УСС., а до громадської старшини увійшли найсвідоміщі громадяни нашого села. Для противної сторони був се страшний удар, що вибрано такого начальника і зачали робити протест проти нього, але якось єго не зробили і таки вибір зістав правосильний. Велика заслуга і подяка належиться нашому парохови о. Канонікови Константиновичеви, котрий помимо лихого здоровля припильнував перший і другий раз виборів та своїми радами і вказівками допоміг нам до нашої побіди. — Радний.

З Польщі і про Польщу

З приводу замаху на большевицького урядовця, большевицький уряд в Москві вислав до польського уряду ноту, в якій домагається, щоб Польща видала йому злочинця Войцеховського, що доконав замаху. Дальше большевицький уряд дорікає польському, що він дає волю російським еміґрантам орґанізувати замахи проти большевиків. Польський уряд не видасть Войцеховського большевикам, бо це противилосяби міжнародному праву про політичних злочинців. Але польський уряд арештував деяких російських еміґрантів і мабуть їх видалить з Польщі, щоб удобрухати большевиків. Бо большевики по убійстві посла Войкова вислали були до Польщі ноту, в якій подали були спис всіх тих еміґрантів, що є небезпечні для большевиків. І домагались видалення їх з Польщі. На тім списі був також Войцеховський. В слід за тим польські ґазети картають російських еміґрантів за те, що роблять Польщі клопоти і через те зле вживають права азилю (захисту), яке прислугує політичним злочинцям. — В польських ґазетах великого шуму наробила справа польського соціялістичного посла Малиновського, якому публично зроблено закид, що він через три роки разом з иншими польськими соціялістами був на службі польської дефензиви (політичної поліції) тай то незадурно. Є це великий шкандал і управа соціялістичної партії приказала послови Малиновському, щоб перед судом очистився від цего закиду. — Польський маршалок соймовий, соціяліст Дашинський виголосив оноді в Познаню знаменну промову, в якій взивав всіх Поляків, щоб підпирали уряд Пілсудського для добра польської державности, якій треба підпорядкувати всі клясові та партійні інтереси. Так отже польський соціяліст Дашинський дав знову науку нашим соціялістам, що не можна вище ставити партійних інтересів як інтереси цілого народу. — Між польськими Німцями панує велике обуреннє, що маґістрат в місті Бидґощі рішив розвалити величавий будинок, виставлений в честь великого німецького політика Бісмарка, який в р. 1871 злучив всіх Німців і утворив цісарство. По його смерти Німці в Бидґощі (за німецьких часів називалось це місто „Бромберг“) виставили в його честь величавий будинок, який назвали „вежого Бісмарка“. Коли це місто прилучено до Польщі, то „вежу Бісмарка“ назвали Поляки „вежою свободи“, а тепер по 10 роках рішили цей будинок розвалити. Німці нарікають на це тай мають слушність, бо не штука то валити, а штука будувати. Так вже розвалено в Варшаві на саській площі величезну російську православну церкву, яка так кріпко була збудована, що треба було єї мури розсаджувати динамітом. Те саме діється тепер з „вежою Бісмарка“, хотяй її названо „вежою свободи“ — очивидно польської.

Що чувати в світі?

Большевики так пригнобили українських селян, що їм вже терпець урвався. Всяка московська та жидівська голота, що є на большевицькій службі, впрост винищує українське село. Для прикладу подаємо листа, якого одержав один з наших еміґрантів і оголосив його. Зазначуємо, що наш й Редакції відомий той еміґрант, визначний передвоєнний діяч. До него цей селянин, якого листи ми вже містили в „Укр. Голосі“, дня 5. квітня пише так:

Нас всіх повертають в кріпостне право, що колись наші діди робили і нам розказували. Але тепер ще гірше, бо за кріпосного права, як-що тобі не до люби пан, то ти можеш утікти від його у степи і знайти собі луччого пана і можеш там жить так, як розказував мій покійний дід, ну а тепер куди втічеш, де дінешся? Судіть самі, які у нас порядки. Зима цего року у нас була тверда, в хатах холодно так, що не можна сидіти, а до того ще в кого вівця, дві-три і ті в хаті, бо острижені. Чужі люде, от як станціонні служащі, питають: що це у вас за мода серед зими вівці стригти? То люде кажуть: еге мода, нехай Бог милує всіх на землі від такої моди! Та що таке, питають, пархи на овець напали, чи що? Жінки з плачем відповідають: оце недавно, саме, як був мороз більше як на 20 ґрадусів, приходить наказ з нашого сель-совіта в наше село, щоб ми всі селяне у три дня приготовили 20 пудів вовни рунної; даже такий послідував указ, що у кого вівці є, то нехай зараз і острижуть, лиш би приготовити. То от ми почали стригти і в хату мусіли отриженних овець брати, щоби не позамерзали. Та ще й після стрижки вівці, котрі були кітні, рідко котра видержала — поскидали недоношені ягнята. Як скінчили всі стригти, тоді приказали знести всю вовну в один двір і переварити. Знесли, переварили; оказується всеї вовни з трохсот овець — 18 пуд. і 10 фунтів, а пуд і 30 ф. не стає. Тоді преставитель з сельсовіта бере трьох хлопців комсомольців і гайда повіряти по хатах — скілько в кого є овець і чи острижені і чи добре. Потім тую вовну вивезли на станцію, а що пуда і 30 фунтів ще бракувало, то назване общество повинно уплатити грішми по 50 копіок за фунт і того 35 рублів, котрі гроші через два дня назване общество повинне знести у сель-совіт. Словом, кождий день платіжи (драчки) невиносимі, хліб повигрібали який в кого був, оставили на особу до нового по пуду і 10 фунтів, при тім ще треба мати ввиду, що ви ще за меленнє уплатите по 10 фунтів з пуда з того, що вам оставили. В нашому селі є сільський пастух Захарій з Полтавської губернії, пасе уже два роки громадську скотину, і заслужив з своїм семейством за два роки 300 пудів разного хліба. І от, ходили повіряти по всіх хатах хліб, зайшли до його і його арештували, а хліб, вигнали підводи, і вивезли на станцію, а йому зоставили 10 пудів на шість душ семейства. Арештують людей, хліб забирають до чиста; драчки за драчками що-дня; не в силах нам дальше платить і жити; коли кажеш, що нема чим платить, то вони списують, що є в хаті і продають з торгів. К. помер, а на його жінку з пятьма дітьми наклали податок, але вона сказала — не маю я звідки платити, то вони прийшли в хату, зняли з стіни килим, але вона почала його не давати, сіла на того килима, міліція тягне до себе, а вона до себе, вона їм кусає руки, а вони її бють нагаями і так по селу потягли того килима і вона сиділа на йому і її били сердегу весь час, але вона все таки килима відстояла.

„Берзон“ на недільне обуве

Ношення твердих шкіряних обцасів, ще й підбитих підковками викликує тяжкий хід і змучення. Ношення ґумових обцасів Берзон дає легкий, гнучкий і тихий хід. Спеціяльно для дамського черевика і для молодежи обцас Берзон є скромною елеганцією, не полученою з більшим видатком. Ґумовий обцас Берзона є значно витревалійший від скіри і удержує обуве в добрім стані.

Підчас слоти обцас Берзон є незрівнаний. Скіра пересякає вогкістю, стає мягкою і скоро витирається. Берзон не піддається вогкости, не тратить форми, хоронить обуве і тому дуже оплачується. В Америці як селянин так міщанин носять на своїм обувю ґумові обцаси. Носіть отже і Ви черевики з ґумовими обцасами Берзона. Одна проба вистарчить і будете вдячні за раду. Прибийте сейчас на Ваших недільних черевиках ґумові обцаси Берзона.

ГУЦАЛІВЩИНА.

Як московсько-большевицькі комісарі ґаздують по українських селах, свідчить отся подія, про яку пише большевицька „Пролетарська Правда“. Видко, що мабуть і деяким Українцям, що нанялись на службу московським большевикам, вже надоїла робота московських і жидівських большевиків на Україні.

Справа була проста: райпарторганізація вирядила Гуцала до села Вулиги, щоб він провів там кампанію самооподаткування. Гуцал поїхав. Скликав засідання сільради. Сам головував на ньому, як представник району. Засідання тривало щось до півночи. Після засідання разом із якимось Хурманом і куркуликом Ковалем, що підлабузнився до „начальства з району“, Гуцал іде до уповноваженого сільради Опанаса Каплуна. Дарма, що партієць, Стоянів кличе Гуцала до себе:

— Ходім, брате, до мене. Відпочинемо, бо-ж узавтра зранку роботи буде чимало.

Гуцал іде не до Стоянова відпочивати, а туди, куди його тягне куркуль Коваль:

— До уповноваженого сільради Каплуна. Закусимо...

Каплун, хоч і не радий пізній візиті непроханих гостей, та нічого не здієш, „начальство“.

Пішли. Дорогою зайшли до продавця з кооперативу, розбуркали його, потягнули до крамниці й за „позичені“ в Каплуна-ж таки три карбованці накупили горілки.

— Суха ложка, мовляв, рота дере.

З горілкою вже прийшли до хати уповноваженого сільради Каплуна. Розбудили Каплунову жінку Фросину:

— Приймай гостей.

„Гостей“ прийняли. „Гості“ почали пити і їсти. Головне — пити. Щось за годину всі були пяні. Куркулик Коваль — той зовсім звалився й захропів на долівці. Гуцал почав упадати коло непоганої з лиця молодиці Фросини. Упадав настирливо. Горілка й Фросина... Заступник голови райвиконкому Гуцал зовсім розпалився. От тільки „сторонні“ люди на заваді. Гуцал проте знайшов вихід. До речи, — вийшла вся горілка.

— А ну, хлопці, — каже він Каплунові й Хурманові, — біжіть-но ще до кооперативу по горілку!

— Та воно-ж уже пізно, спробував заперечити Каплун, наче відчуваючи щось непевне. — Не гаразд оце глухої ночи знову будити продавця...

— Що там пізно! Катайте!

Нічого не вдієш: „начальство наказує“. І Каплун із Хурманом, захопивши не знати навіщо начальницького револьвера, пішли.

А „начальство“, не гаючи часу, як тільки зачинилися за Каплуном і Хурманом двері, погасило лямпу й кинулося на Каплунову жінку — Фросину. Благання, сльози й крик не допомогли. Хто їх почує серед глупої ночи? Може, їх і почув пяний куркулик Коваль, що хріп на долівці, але-ж хіба в його інтересах було спішити на допомогу нещасній молодиці? А, може, і справді він такий п'яний був, що нічого не міг чути? Не знати. Відомо тільки одно: „начальство“, заступник голови шпиківського райвиконкому Гуцал згвалтував Фросину.

Тим часом, повертаючись з новим транспортом горілки з кооперативу, Хурман і Каплун, недалеко від Каплунової хати почали палити з револьвера. Чи то їм придивилось щось із пяних очей, чи просто захотілося налякати сонне село, а тільки постріли лунали густо. Люди прокидалися й бігли на постріли.

Почув постріли й побачив людей і Гуцал із вікна Каплунової хати. Щоб зберегти свій „начальницький“ авторитет, він вирішив на очі людям не попадатися й дременував крадькома на инший куток села. Там він потрапив до одної розведеної молодиці, що мала позов у райземсудкомісії. „Начальство“ обіцяє вплинути, щоб сприятливо розвязали земельно-судову справу цієї молодиці. І не гвалтує її, ні. Гуцул тільки користається з „доброї прихильности“ цієї молодиці.

Ну? Хіба-ж це не найогидніщі, не найобурливійші прояви решток білогвардійщини? Хіба-ж можна добрати якусь иншу назву оцьому найганебнійшому злочинцеві Гуцалови Так, це справжня білогвардійщина.

Що-ж було далі? Далі трапилося щось зовсім незрозуміле. Люди скрізь і всюди балакають про ганебний злочин заступника голови шпиківського райвиконкому: в Вулизі, в близьких до неї селах, навіть у самому Шпикові. Чоловік згвалтованої жінки Фросини Каплунової подає скаргу про злочин на імя райпарткому через свого односельця комсомольця Дячка. Скарга десь таємничо зникає, до райпарткому не доходить, а селянських розмов ніхто з районних діячів ніби-то й не чує. Заступник голови райвиконкому Гуцал залишається собі заступником голови райвиконкому.

Ніби нічого й не було. Їздить Гуцал далі по селах, навіть у ту саму Вулигу приїздить: кінчати справу з самооподаткуванням. Уявляєте собі, який „успіх“ мало там самооподаткування? Звісно, що люди в Вулизі мало звертали уваги на цю справу, а більше обмірковували між собою Гуцалові злочини та дивувалися:

— Чи ти ба? Що то значить „начальство“! Нашкодив і — хоч-би тобі що. Їздить собі...

А Гуцал їздив до Вулиги не тільки в справах самооподаткування. Йому важно було, щоб про злочин його не говорили, або, принаймні, здобути якісь документи, які спростовували-б „балачки“ про злочин. За помічника в цій справі став Гуцалові комсомолець Дячок — отой самий, що свого часу був узявся передати до райпарткому Каплунову заяву про Гуцалів злочин.

Та заява, як відомо, таємничо зникла. Зате за допомогою Дячка Гуцал здобув иншу заяву від Каплуна, в якій чорним на білому спростовувалося всякі повідомлення й чутки про „началницький“ злочин.

— Ніякого згвалтування, мовляв, не було. Все, мовляв, неправда.

„Спростовання“ склав сам Гуцал, а підписав, звісно, Каплун. Каплуновою-ж рукою, коли він підписував заяву, водили: горілка, Дячкові прохання й Гуцалові погрози.

Діставши „спростовання“ від самого Каплуна, Гуцал підвів голову. З піднесеною високо головою, подав він „спростовання“ голові райвиконкому Зарембі і дістав від того тільки дружню пораду:

— Притягніть Каплуна до суду за наклеп.

Райпартком, що йому взагалі, не личило-б виявляти надмірну довірливість і легковажність, так само задовольнився Гуцаловим спростованням і теж порадив удатися до суду з позовом на Каплуна за наклеп!

А тим часом на селах говорили про злочин заступника голови райвиконкому Гуцала. Голосно говорили. Куркулики негайно скористувалися з Гупалового злочину, щоб зірвати чергові кампанії і, взагалі, авторитет радянської влади та партії:

— Всі вони такі, — нашіптували на вухо кожному першому ліпшому.

Злочин заступника голови шпиківського райвиконкому Гуцала підбадьорив внутрішню приховану білогвардійщину, дав їй „матеріял“ для ганебної аґітації.

Хто-й-зна, як довго ходив-би Гуцал із піднесеною головою, коли-б не курєр нарслідчого. Так, так, курєр. Це він почув усе те, що говорили про Гуцала люди. Говорили скрізь: у хаті, на вулиці, на базарі. На базарі про Гуцалів злочин почув від селян і курєр та, негаючись, розповів усе слідчому.

І ось тільки тепер Гуцал опустив голову: слідчий розпочав слідство про злочин і наказав заарештувати Гуцала.

У районі проте „вірять“, що Гуцал „невинний“. Зокрема голова райвиконкому навіть у БУНРі розважає Гуцала, пишучи йому в листі:

— „Вжито заходів, щоб найповніше вияснити справу й притягнути правдивих свідків“.

Вірять! З району підбадьорюють злочинця, тоді як про злочин говорять усюди, тоді як злочин використовують куркулі для своєї ганебної роботи. Як усе тут темно і незрозуміло!

Але слідство йде. Іде досить швидко. Закінчується. Гуцал — став перед судом.

Суд — виїздна сесія тульчинського Окр суду — розглядає справу в клуні Шпиківської цукроварні. Тиск людей, що хочуть на власні вуха почути, як суворо покарає суд людину, що так брутально зганьбила, забрудила відповідальну й почесну назву представника влади, члена партії, людину, яка зробила вчинок, гідний хіба підлого білогвардійця.

І раптом несподіваний вирок:

— Гуцал винен. А вирок йому — три роки увязнення. Де цього-ж суд знайшов, що увязнювати його не треба, і засуджує умовно.

Гуцал знову підніс голову й пішов собі з салі суду на волю. А ті, що чули вирок, дивувались. Та хіба тільки дивувались!

І от за все це люде страх як недовольні владою, а що самі найбідніщі то прямо прилюдно кричать: А Господи, пошли яку войну, ми єйбогу ні один не будем защищать, хоть наше правительство каждий день призиває нас, щоб буть в поготівлю, бо война імпералическа неізбежна, але ми собі кожний думаємо — коли-б який чорт лиш почав воювати нашу прокляту власть, то певі уоружимся на неї, бо дальше терпіть нікуди: прямо нема ніякого життя, каждий день — нові драчки невиносимі, ще випустили государственний заем для укрепленія крестянського хазяйства і в обязательном порядке, щоб в кожнім дворі була облігація, для пользи нам і государству і повірите, що замучили нас цею пользою; із осени був індустріялізаціонний заем, то якось хоч з трудом, а поплатили, а тепер нема сил. Зараз у нас є богато випадків, що самі на себе руки накладають: вішаються застрілюються, лягають під машину. Кожний каже так: Господи, коли ти существуєш, то стреби зо світа цю власть; та будь проклят той, хто її видумав і хто її бажає.

Большевики з великою парадою приймали афґаністанського короля, який замешкав в давнім царськім замку Кремлю. Обдарували короля щедро, а королевій подарували старинний царський сервіс (накриття на стіл). Відбулись також військові паради і виставні обіди в честь короля. Так отже большевики що иншого говорять і пишуть про королів, а що иншого роблять. Ба, большевицькі достойники приняли навіть від короля ордери і тепер мають титули „великих князів“ і „князів“. Наші большевицькі землячки нічо не дістали, вони сповняли лишень ролю льокаїв большевицьких при виставних пирах.

Німеччина святкувала 50-ліття життя свого міністра справ закордонних Штреземана, який за короткий час свого урядовання положив великі заслуги для німецької держави. Кажуть, що він політичною проворностю, зручностю а передовсім політичним нюхом нагадує найбільшого німецького політика Бісмарка. Бо як Бісмарк роздроблену Німеччину зцементував в одну кріпку державу, так само і Штреземан в побиту Німеччину вляв духа надії і повів її мирною дорогою до розвою. За кілька літ Німеччина під проводом Штреземана здобула своє давне значіннє в міжнародній політиці. — Штрезеземан походить з міщанської родини (його батько був шинкарем в Берліні). В р. 1907, маючи 29 літ, був вибраний послом до парляменту і в коротці став провідником партії, яка тепер називається „німецька людова партія“. Перед пятьма літами став канцлером (премієром), а опісля міністром справ заграничних. На цім становищі заключив він договір в Льокарно і впровадив Німеччину до Союзу Народів. Ця політика виробила Штреземанови поважне становище у світі, а Німеччина стала рівноуправненою державою з иншими великими державами. — Німеччина тепер в виборчій горячці. Вибори там відбуваються так само як і в нас, тому наплодилось там аж 30 лист виборчих, за якими ведеться аґітація.

В Франції ведеться боротьба за становище головного вожда французької армії. А саме теперішний головний вожд французької армії маршалок Петен незадовго має покинути це становище. І от за його наслідника ведеться тепер боротьба між двома політичними таборами. Оден табор, під проводом міністра справ заграничних Бріяна, є за мирною політикою супроти Німеччини і тому домагається, щоб французьке військо покинуло німецький край Надренію, яку французька армія заняла зараз по війні. А що головний вожд армії має важний голос у всіх військових справах, тому Бріян і Пенлеве домагаються, щоб начальним вождом армії став ґенерал Тарґ, бо він є також за тим, щоби Франц'я вицофала своє військо з Надренії. Другий політичний табор, під проводом Поанкарія, є тепер також за тим, щоб з Німеччиною жити в мирі, але не дуже то вірити Німцям. Тому цей табор домагається, щоб французьке військо лишилось в Надренії до р. 1935 (отже ще 7 літ), а й опісля, як це буде можливим, щоб цей край держало французьке військо в своїх руках. Тому цей табор домагається, щоб начальним вождом французької армії став ґенерал Д'ґут, бо він є також за тим, щоб французьке військо далі лишилось в Надренії. Котрий табор поставить на своїм? Нині тяжко сказати, бо оба табори мають богато прихильників між французькими політиками.

Італія через кілька літ побренькувала шабелькою. Хотіла від Туреччини здобути якийсь край в Малій Азії, щоби там поселити безробітних Італійців. Але турецький диктатор Кемаль-паша повів турецьку політику так, що Італія мусіла шабельку сховати і зачала з Туреччиною приязно говорити. Так отже з великих італійських плянів кольонізаційних коштом Туреччини нічо не вийшло і Італія прийшла до переконання, що треба поки-що воєнні пляни сховати, а братись до купецтва, бо воно скорше дасть хліба як війна. Тому зачала Італія торгуватись з Туреччиною за митову тарифу і инші купецько-промислові справи, бо Італія дуже старається, щоб більше своїх товарів продати в Туреччині. Показалось, що Туреччина в минулім році продала в Італії своїх товарів за 320 міліонів лірів, а Італія продала Туреччині лишень за 160 міліонів — значить Туреччина заробила на Італії 160 міліонів. Через те Італія має так званий „пасивний білянс торговельний у відношенню до Туреччини. От чому Італія злагіднила і хоче від Туреччини виторгувати як найкористніщі умови торговельні. Тому Муссоліні недавно відбув нараду з турецьким міністром зак. справ, а опісля запили згоду.

В Румунії мало що не прийшло до селянської революції. Тим разом вибух революції здержано, але в краю далі панує метушня, яка скорше чи пізніще доведе до бунту проти уряду. Яка причина цего? Багато тих причин, а безпосередною є — парляментарні вибори в літі минулого року. Як звісно — Румунія є циганською державою. Закони там лишень на папері. Тому в Румунії безправство і циганство є прикрасою держави. Відповідно до циганських звичаїв поступає і уряд. От той уряд під проводом недавно помершого архицигана Братіяну перевів так вибори, що вони стали посміховищем цілого світа. Найбільше дались в знаки ці вибори селянам, якими поневірювано і наповнено арешти, коли вони не хотіли так голосувати, як їм уряд приказав. Це все дуже обурило селян і вони постановили зїхатися на нараду (конґрес) в місті Альба Юлія. Але Братіяну не дав дозволу на цей конґрес. Це долляло оливи до вогню. Між селянами так кипіло, що уряд мусів дати дозвіл на конґрес, який відбувся дня 6. травня в Альба-Юлія. Сюди прибуло 200 тисячів селян, по більшій части кіньми або пішки, бо рознеслась була поголоска, що уряд в останній хвилі спинить рух на залізницях. На тім конґресі ухвалено селянські домагання, а найважніще з цих домагань є: розвязанне парляменту, який вибрано по шахрайськи, і розписанне нових виборів до парляменту. По конґресі постановили селяни машерувати до Букарешту і силою повалити уряд і настановити свій. Але військо і жандармерія з трудом спинили цей воєнний похід селян. Чи на довго? Певно, що ні. Той конґрес в Альба-Юлія, а опісля марш на Букарешт був ділом розпуки румунських селян. В Румунії бояри мають дві третині землі, а лишень одна третина є в селянських руках. Тому селяни господарили або на маленьких ґрунтах, або винаймали від боярів поле, за котре мусіли солені гроші платити. Тому вже перед війною бунтувалися селяни, а уряд, який був в руках боярів, замісць перевести справедливу реформу земельну, „успокоював“ селян карабінами. По війні селяни зачали що-раз голосніще домагатися землі. Уряд дав їм віби щось, ніби нічо — оттак, щоби заспокоїти голодняків. Але це не вдоволило селян і вони сподівались, що парлямент ухвалить корисну для них земельну реформу. Але коли вибори пошахровано, селяни зі законної дороги перейшли на дорогу революційну, Це невдоволеннє селян з одної сторони використують большевики, а з другої — прихильники князя Карла, який покинув свою законну жінку і живе на віру з иньшою. За те його позбавлено престола і прогнано з краю. Він має велику охоту вернути назад до Румунії і переняти владу і тому його прихильники підшептують селянам, що лад буде в Румунії аж тоді, як Карло стане королем. Тому селяни бажають собі повороту князя Карла.

Америка дуже занепокоєна тим, що Японія хоче загорнути найбогатший край в Хінах — Шантунґ. Віддавна вже Японія хоче поневолити Хіни, але Америка проти того цапки стає. Саме тепер така хвиля настала (про це низче пишемо). Як Японія не присяде, то Америка готова є в мішатись з хінсько-японський спір, а вслід за тим моглаб вибухнути друга всесвітна війна. — Поза цею справою Америка найбільше інтересується справою вибору президента держави. Цего року в кождім стейті будуть вибрані електори (виборці), які що-йно виберуть президента. Отже тепер ведеться аґітація за вибором електорів, бо вони будуть рішати, хто має бути президентом.

Єгипет був перед великою війною ніби залежний від султана. Але ця залежність була лишень на папері, а в дійсности в Єгипті господарили Анґлійці. Правда, був в Єгипті король (кедив), але він був мальованою лялькою в руках анґлійського уряду. На початку великої війни, Анґлія знесла залежність Єгипту від Туреччини і взяла його в свою опіку. Але Єгиптяни під проводом Заґлюля так боролись проти анґлійського панування, що врешті Анґлія була приневолена признати Єгиптови незалежність — але також лишень на папері, бо Анґлія далі удержує в Єгипті своє військо і контролює єгипетську владу. От недавно єгипетський уряд предложив соймови закон о зборах. Анґлія уважає цей закон небезпечним для себе і зажадала від єгипетського уряду, щоб цей закон взяв назад — при тім дала Єгиптови 3 дні до намислу а рівночасно вислала до Єгипту воєнні кораблі. Єгипетський премієр Нагаспаша порадився з королем і соймом і закон про збори цофнув — мусів уступити перед силою. Так отже незалежність Єгипту є лишень на папері. Чому Анґлія так куніруе Єгиптом? Через Суезкий канал, який простягається вздовж Єгипту, має Анґлія найлекшу і найкоротшу дорогу до своїх кольоній в Азії і тому боїться щоб Єгипет, здобувши повну незалежність, не замкнув цеї дороги. От і тому противиться законови про збори, на яких моглаби вестись аґітація проти Анґлії.

Японія має за багато людий, тому шукає для них осідку. Від коли Америка замкнула двері перед Японцями і не хоче їх впустити до себе, від тоді Японія звернула свої очи на Хіни і хоче тут знайти тревалий притулок для своїх людий. А що в Хінах від довшого часу нема ладу, то Японія чекала на першу ліпшу нагоду щоб вислати військо до найбогатшої хінської провінції Шантунґ і там настало осадовитись. Така нагода знайшлася. Хінці сплюндрували місто Тсінанфу і при тім убили 100 японських мешканців. У відповідь на це Японці вислали до Шантунґу велику армію, яка йде проти хінських ватаг. А вісти про ці ватаги є страшні. Вони Японцям видовбували очи, палили їх живцем, а голих жінок батогами гонили поміж вояками. Годі знати, о скільки ті вісти відповідають правді. Бо звісно, як то в часі війни видумується всякі казки про видовбані очи, відрізані вуха, жіночі цицки і тд. (Такі вісти особливо поширювали польські ґазети в часі польсько-української війни). — Останні вісти голосять що хінський уряд вислав до Союза Народів телеґрафічну жалобу на Японію. Хінський уряд перечить, неначеб хінське військо убивало Японців. Є це брехня, якою японський уряд хоче оправдати свою рабівницьку політику в Шантунґу. Японці убили більше як 1000 хінських мешканців, а між ними стратили хінського ґубернатора, якому відтяли насамперід ніс і вуха. Тому домагається хінський уряд скликання Ради Союза Народів, щоб взяла в оборону Хіни перед Японією.

Афґаністанський король Аманула хан є не-абияким політиком. Всім державам покадив, від всіх дещо заробив, а врешті всіх викпив. Ми вже писали, чому то всі держави так примилювались до него і з парадою його гостили — а саме, бо Афґаністан є брамою до Індій і важною торговельною стацією. Тому так парадно його гостили в Берліні, Парижі, Лондоні, Варшаві — а врешті в Москві. Але найбільшої штуки доконав афґаністанський король тим, що соціялістів і большевиків поіменував князями і вони чулись щасливими через те, що могли повитати короля і його жінку, котру жінки большевицьких достойників в Москві обсипували цвітами. Але по тих всіх парадах донесли ґазети, що мудрий азійський король всіх дипльоматів викпив, бо важні концесії в Афґаністані продав Америці за добрі гроші.

ВІЗЛЯ БАЛЬЗАМ НА МОЗОЛІ усуває певно без болів стверднілі нагніти і відтиски, згрубілі нарости та бородавки. Вирібка: Й Машевського
АПТИКА під ЗВІЗДОЮ
Перемишль, вул. Францішканська 24
При тійже аптиці **ДРОҐЕРІЯ.**
Замовлення з провінції виконується відворотно.
Проситься добре уважати на адрес.

Новинки.

СІЛЬСЬКІ ПОРАХУНКИ. В селі Гідушиці великі пов. Стрий Олекса Кисіль палав ненавистю до господаря Луки Саха. Оноді зібрав Кисіль кілька очайдухів і напав на хату господаря. Повибивали шиби в хаті, а опісля оден стрілив до хати через вікно і тяжко зранив доньку господаря Анну. Жандармерія вислідила і збуїв арештувала.

КІЛЬКО ЄСТЬ ПРОКАЖЕНИХ НА СВІТІ? Нещасливих людей, хорих на страшну хоробу прокази, єсть на світі около 4,000.000, а саме, 1,000.000 в Індії, 150.000 в Британській Африці і величезна скількість в Китаю. Др. Леонард Роджерс в Лондоні відкрив якусь масть, що лічить проказу зовсім в її початках. Ту масть робиться з сушеного овочевого дерева, яке з анґлійська називається „гиднокарпус“.

СОЛОМОНОВИЙ ВИРОК. Оден мировий суддя в стейті Кенсас засудив злодія за крадіж курей на тій основі, що приказав крадені кури пустити між решту курей того чоловіка, котрий вніс жалобу за крадіж. Суддя сказав: „Коли крадені кури будуть битися з курми обвинувателя, то вони не його. Одначе коли кури змішано, то вони не показали войовничого духа зглядом себе, а то вистарчило судді, щоби видати заслужений вирок проти курокрада.

ЩО ТО Є СОЦІЯЛІЗМ? Над тим питаннєм велася оноді цікава дискусія в анґлійськім парляменті. І дивна річ, що ніхто з послів не умів з'ясувати, що воно по правді єсть той соціялізм. Навіть провідники соціялістичної партії не годилися з собою щодо того питання і висказували противні собі думки. Тому й не диво, що оден з послів, противних соціялістам, а саме Гарі Брітейн сказав таке: „Без означеної політики, без плянів, у взаїмній борбі між собою без ладу і дисципліни, вони стремлять до того щоби контролювати сили сего великого народу (т. є. Анґлії). По моїй думці, се булоб великим нещастєм народним, колиб вони взяли до рук правлінне“. Тільки оден з послів, а саме Саквавталя з партії большевицької, заявив, що соціялізм а комунізм, — се одно і то саме і дуже хвалив собі большевицький рай на земли в Росії.

КРІВАВІ ЗАРУЧИНИ. Оноді в селі Людвище пов. Кремінець сталась страшна подія. У господаря Іщука відбувались заручини його доньки Евгенії з парібком Войцішевським. Коли гості сиділи при столі і забавлялись, впав стріл через вікно і убив Евгенію Іщук. Поліція перевали слідство і ствердила, що через вікно стрілив Олекса Ігнатюк, парубок з того самого села. Він любився з Евгенією Іщук довгий час, але не міг з нею оженитися, бо родичі дівчини не хотіли видати дівчини за него. Коли отже Евгенія згодилась вийти заміж за другого — так як бажали собі родичі, тоді Ігнатюк постановив пімститися в часі заручин. Змовився зі своїм сусідом Грищуком і оба пішли вечером під хату Іщука, де відбувались заручини, і тут Ігнатюк з карабіну стрілив через вікно до хати і вбив свою любку. Опісля оба повтікали в дооколичні ліси. На другий день підійшли під село, а побачивши під лісом Войцішевського (нареченого застріленої Евгенії), вистрілили кілька разів до него, але вбили лишень коня, бо Войцішевський скоро втік до ліса. Опісля оба злочинці, коли побачили, що за ними гонить поліція, оба застрілилися. Так отже ця страшна траґедія любовна коштувала 3 людські життя, а також кінь згинув.

ЯК ДОВГИЙ ДЕНЬ У РІЖНИХ КРАЯХ? Ріжна є довгота дня в поодиноких краях. І так в Штокгольмі найдовший день має 18½ години, а на Шпіцберґу (це є остров на Ледоватім океані) день є довгий на 3½ місяця. В Петрограді (тепер Ленінграді) найдовший день тріває 19 годин, а найкоротший 5 годин. В Тарнео (в Фінляндії) день 21. червня має 22 години, а день Різдва тріває майже 3 тижні. В Варде (Норвеґія) день тріває від 21. травня до 22. червня т. є. цілий місяць.

МІЛЯРД НА ГОРІВКУ І ТЮТЮН. Від 1. квітня 1927 до 1. лютого 1928 (отже за 10 місяців) населеннє Польщі видало на монопольний спіритус 472 міліонів, а на тютюн і папіроси 468 міліонів. Отже разом видано на горівку і тютюн близько 1 міліярд т. є. 940 міліонів. Обраховують, що на книжки і ґазети не видано і 5 процент тої величезної суми.

ХЛОПЕЦЬ ПОСИВІВ ЗІ СТРАХУ. Люди можуть посивіти скоро і передчасно наслідком страшного переляку. Та певно дуже рідко буває, аби вже і малий хлопець посивів. А таке приключилося недавно в місцевости Арок на Підкарпатській Україні. Один тамошний хлопець захотів оглянути нерозслїджену ще печеру, довгу на кілька кілька кільометрів, що є там в околиці. Із собою не взяв нічого, лиш одну свічку. Про свій намір сказав тільки кільком шкільним товаришам. Щойно як він після кількох днів не вертав, зрадили товариші його родичам, що їх син пішов у печеру. Найшли непритомного хлопця, який у печері заблукався. Зімлів із голоду і умучення. Як вийшли на денне світло, побачили родичі, що їх син зовсім посивів за тих кілька днів.

ПЕС ВИГРАВ ЛЬОС. Німецькі ґазети пишуть про такий випадок, який подобає на байку. В останнім дні тягнення німецької клясової льотерії льос, куплений в колектурі Ґеорґа Маєра в Фрідріхсгаґен, виграв 500 000 нім. марок. Льос виграли самі бідні люди, а поміж ними старенька вдова, що через довгі літа грала на вісімку иншого льосу. Але цей льос ані раз не вийшов. Знеохочена пішла до колектури Маєра і заявила, що вже багато грошей програла і більше не буде купувати льосу. А був тоді з нею єї великий, чорний пес, Гектор. В часі розмови своєї пані з купцем, Гектор сів перед панею, пильно дивився їй в очи і вертів хвостом. Вдова поглянула на пса і от прийшла їй думка до голови, щоб Гектор вибрав їй льос. Маєр взяв кілька льосів до руки, уложив їх в колесо як карти і Гектор витягнув одну вісімку льосу. Саме на цей льос впала виграна 500.000 зол., а вдова дістала осьму часть т. є. понад 62.000 зол.

НАЙСТАРШУ КАМІННУ будівлю відкопано недавно зпід пісків пустині Сагари, в Єгипті. Так як всі до тепер відомі єгипетські камінні будівлі, а саме піраміди, ся будівля була місцем вічного спочинку єгипетського короля Зосера з третьої династії. Вона рівнож була збудована в виді піраміди і була на 500 ярдів довга, а 300 ярдів широка, і окружена грубою камінною стіною. Вік її обчислюють на 4.500 літ. Довкола сеї піраміди було побудоване єгипетське місточко, яке було присипане горами піску аж до часу, коли його що йно недавно відгребано разом з королівським гробівцем.

Надіслане

Учителька шкіл вселюдних в середнім віці, з гір, для зміни виїде на ферії, на доли. В лучшім українськім домі обійме лекцію, опіку над дітьми, хорими, поміч в домашнім господарстві і пр. Знає чужі мови і початки музики. Евентуально за саме удержаннє. Зголошення приймає: Адміністрація „Укр. Гол“.

Гуртовно! Позір! Детайлічно!

П. Т. Громадянство!

Отсим повідомляю, що крім гуртівного складу отворив я так як перед війною

детайлічний відділ

де без жадного примусу купна можна оглянути **найбільший вибір білля дамського і мужеського, панчохи, светери, парасолі, рукавички, прибори до подорожи як також в товарах ґалянтерії і моди.**

Про якість товару та дешевість в цінах самі переконаєтеся, а хто принесе зі собою отсей анонс одержить ще при закупні спеціяльний рабат 2%.

Заходіть! Переконайтесь!

З поважаннєм

ЛЕВ ЛЕВЕН ДІМ МОДИ І ҐАЛЯНТЕРІЇ
Станиславів, Ринок ч. 15.
ВХІД ВІД ВУЛИЦІ БЕРКА 3.
РІК ОСНОВАННЯ 1904. ТЕЛЕФОН 371.

Кожду здуту і задавлену корову сейчас вратує Вам **ШВАЙЦАРСЬКА СОНДА.** Ціна зол. 50·—
ТЕЛЯТА та ПОРОСЯТА, що дістають по ложці **ПАШНОГО ВАПНА ФОСФОРОВОГО** денно — ростуть як на дріжджах ціна 1 кґ. зол. 1·30.
Бульбу, буряки, кукурудзу та збіжжа найліпше обробите **РУЧНИМ ПЛЯНЕТОМ** ціна зол. 86·— або **КІННИМ ПЛЯНЕТОМ** і плужком разом, краєвого виробу . . ціна зол. 87·—
заграничного „ . . . „ дол. 13·50
Вже замовляйте ЖНИВАРКИ, та ПЛУГИ, СІВАЛКИ, МОЛОТІЛКИ І ПОМІЧНІ ПОГНОЇ на **осінь.** ВСЬО ПОТРІБНЕ В ГОСПОДАРСТВІ доставить Вам НАЙДЕШЕВШЕ та НАЙЛІПШОЇ ЯКОСТИ
Спілка Українських Аґрономів, Львів, Собіського 28.

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

Др. Прийма Остап
орд. в Перемишлі, Ринок 12
в нутрішних і жіночих недугах, просвітлює Рентґеном
висвітлює
кварцевою лямпою і Солюксом.

Спеціяліст всіх недуг жіночих та акушер
б. лікар клін. в Берліні та Дрезні
Др. А. РАЙФ
Перемишль
Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

Знана в цілій державі фірма:
ЗАКЛАДИ ПРОМИСЛОВІ і ТОРГОВЕЛЬНІ
„TĘCZA“
СПІЛКА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДВІЧАЛЬНІСТЮ, КРАКІВ.
ВІДДІЛ:
Хемічна пральня — фарбярня
Плісовня — пральня штивного білля
з гарним полиском
відкрила кантору принять:
ЯКІВ РУДНЕР, Перемишль
Францішканська 12.
Виконуємо всякі роботи першорядно і пунктуально.
Одноразова проба переконає кождого.

Тонке білля
та скромні і люксусові суконки
переться в Lux'і.

ХЕМІКИ-ФАХІВЦІ, під стислою контролею котрих є фабрикований LUX, призначили його спеціяльно до прання тонких і делікатних матерій, не говорячи вже про инші. LUX стоїть завсіди на висоті завдання і чудово пере кождий матеріял, котрий зносить контакт з водою. В піні LUX'у здійснюється ідеал прання, о котрім давні покоління даремно мріяли.
В кипячу воду (пів мидниці) всипати ложку LUX'у і вбити густу піну. Додати

троха зимної води, або мати літний розтвір. Прати через витискування бруду з убрань в долонях, як також через тиснення о дно начиння, в котрім переться. Не терти — не викручувати. Сполокати в літній воді, три рази її змінивши. Спеціяльну увагу посвячувати убранням з штучного шовку, нитки котрого в вогкім стані мало тревалі.

Пробка даром.
Хто вишле нижче залучений купон, той одержить пробку LUX'у і ілюстровану літучку о раціональнім пранню — даром.

ПРОБКА ДАРОМ
КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Lux, щоби вистарчило на пробне прання.
Імя і назвище _____
Адреса _____
U. H. 40. (Проситься виразно писати).

Lever Brothers Limited, Anglja.
L.P.40—3

Тому кождий рільник повинен набувати коси
в фірмі
ФАБРИЧНИЙ СКЛАД РУЧНО КУТИХ КІС
Fr. Adamczak-Poznań, Wały Król Jadwigi 11.
Телефон 56-75. Фабрика істнує від р. 1835. Адрес телеґр. „KOSA“ Poznań.
Купно без ризика, бо кожду **косу куту ручно**, що в ужиттю показалабися недоброю, заміняється **безплатно і франко** на иншу. — О добрій якости моїх ручно кутих кіс свідчать низче подані З з богато тисяч похвальних листів.

West Chicago Ill., 3. 10 27.
R. R. Easton ave U. S. A.
ШАН. ПАНЕ Ф. АДАМЧАК
Отсим засилаю Панови сердечну подяку за прислані мені коси з Вашої фабрики до Зєд. Держ. Америки, котрі замовив мій брат для мене в Польщі. Єсьм дуже вдячний Панови за те. Є то коси незвичайні як під оглядом сталі так і викінчення. Тут таких кіс в ужиттю не видно.
Желаю Вам доброго поводження і численних замовлень, пишуся з пошаною
АНТІН ЙОРДАНЕК.

ШАНОВНА ФІРМА.
Засилаю подяку за добрі коси, котрі одержав, на замовлення, котрі є добрі в ужиттю, всі що одержали коси є дуже задоволені, бо всі 20 добре січуть. З поважанням А. ВІСЬНЄВСКІ
Проб. Любанє, пов. Нешавський, д. 18. 9. 27.

ШАНОВНИЙ ПАНЕ.
Замовлені мною коси в Вашій фірмі в кількости 20, то є 8 кіс ґатунок В і 12 кіс ґатунок С. котрі в ужиттю оказалися дуже добрі, за що Панови складаю подяку. З пошаною ЯН КАЛЬБАРЧИК
Завади, почта Телякі пов. Соколів.

Ціни на біжучий рік слідуючі:

cm.	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120
A	10,25	11,—	11,75	12,50	13,25	14,—	14,75	15,50	16,25	17,—	17,90	18,50
B	8,—	8,50	9,—	9,50	10,—	10,50	11,—	11,50	12,—	13,—	золотих	
C	5,75	6,—	6,25	6,50	6,75	7,—	7,50	8,—	8,50	9,25	за 1 штуку	

Пояснення що до ґатунків А, В і С.
А. ґатунок кіс ручно кутих з солінґеновської сталі марки „Коса Познанська“ або „Костюшко“.
В. ґатунок кіс ручно кутих з солінґеновської сталі марки „Бартошувка“ о легкій вазі.
С. ґатунок кіс легких форми віденської (фасон менш колистий).
При відборі 1 туз. одноразово долучаю 1 косу безплатно.
Оселки і всякі прибори до кіс обчислюю користно. Висилаю за післяплатою, так що за пересилку платиться на почті. — — — — — — — **Аґенти з селянських сфер пожадані.**

В околиці Перемишля, в чудовім положенню, при битім гостинці — до парцеляції 120 морґів ріллі, около 180 морґів ліса букового і около 180 морґів ліса смерекового. Вілля о 14 покоях, надаючася на санаторію до спродажи враз з лісом смерековим. Будинки господарські в добрім стані. Церков і школа в місци. Земля добра і урожайна. Ліс буковий і частинно смерековий здатний до вирубу. Ціни дуже приступні. Блисша відомість в канцелярії адв. Дра Романа Секели в Перемишлі, вул. Фредри 6.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.
Спеціялістичне лічення осіб вразливих і нервових.

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах
в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЄҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.
ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАНЦЕРА
давніш Шварца
Маґістер М. ЛЯВФЕР
Перемишль, ул. Францішканська 5.
напроти костела ОО. Францішканів.

Ґеґак
(GESETZLICH GESCHÜTZT)
радикально нищить блохи, шваби і всякі овади. — 1 пуделко 1 зол.
До набуття в аптиках і дроґеріях
Головний склад:
В. Ґ. Мушинський, Перемишль.

9%
Торговельно-промисловий Банк
Коопер. з о. п.
у ЛЬВОВІ, вул. Боїмів ч. 4.
Кредитовий відділ: Приймає грошеві вкладки в золотій валюті на 9%, в доляровій на 8½% та веде всякі банкові, торговельні й промислові чинности.
Торговельний відділ: Веде **„Гуртівню текстильних товарів“** яка має на складі готові убрання, великий вибір вовняних і піввовняних сукон, та блаватних товарів головно для селянського населення.
Добірна якість! Ціни найнизчі.
Для КООПЕРАТИВ УДОГІДНЕННЯ в СПЛАТАХ.
9%

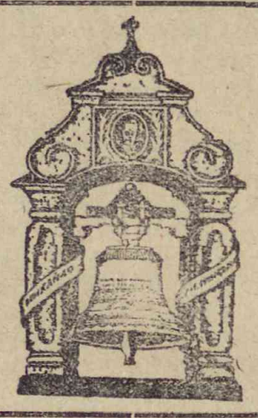

УВАГА
Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.
Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

ЖІНКИ! Дуже богато жінок терпить на внутрішне обірвання, яке звичайно слідує по пологах, з тяжкої праці, з двигання і багато инших причин. Жінка буде певно здорова, охоча до життя і праці як спровадить собі спеціяльний бандаж системи д-ра Кобельника проти обниження (обірвання) внутреностей.
При замовленню треба подати міру в центиметрах або ниткою 1) в пасі, 2) около черева, 3) около підчеревя, дальше ріст (низький, високий або середний), кількість перебутих пологів. Описати чи є шлункова нестравність, утиск і протяглі болі внутрі, біль голови і часто навіть очей, біль в крижах, плечах і під лопатками, біль в підчеревю або в пахвині, біль ноги одної або двох і т. д.
Всьо докладно описати і з повним довірям спровадити бандаж чи то спеціяльний черевний пас на ґумах, зроблений і доповнений відповідною пельотою, приноровленою до роду недомагання. Ціна від 25 до 40 зол., з надзвичайною конструкцією ціна вища.
При недомаганнях і недугах з приводу внутрішного обниження або обірвання: жолудка, кишок, матиці і нирки не помагають ніякі ліки, тільки хвилево успокоюють терпіння. Тому одним ліком крім операції, є відповідний бандаж, набутий у спеціяліста бандажиста.
М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі ч. 5.
Також і для мужчин доставляється спеціяльні паси проти обниження жолудка, нирки і кишок. Пропуклинові бандажі. Ґумові панчохи. Ґумові мочники мужеські і жіночі. Прямодержачі. Протези рук і ніг.

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„фосфоліна“**
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кг. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький
З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.